

kelig, vilde Statens Tilskud blive altfor meget, saa vilde det løbe op til Summer, som der ikke kunde være Tale om at paalægge Statskassen. Det ærede Medlem for Præstis Amt's 6te Valgkreds, som i forrige Møde stærkt fremhævede denne Side af Sagen, gjorde sig skyldig i en Unsiagtighed. Han sagde, at det var kun, naar der var Tale om Fattigunderstøttelse, at Grundlovens § 84 udtalte, at saa skulde Vedkommende have Hjælp af Statskassen; men det udtaler den jo slet ikke Noget om. Den siger kun, at saa skulde de have Hjælp af det Offentlige, men det er hidtil blevet forstaaet saaledes, at det skulde de have af Kommunerne og ikke af Statskassen. Det er altsaa en fuldstændig Feilslagselse, det ærede Medlem der gjør sig skyldig i, naar han nævner Statskassen som den, Grundlovens § 84 henviser til. Nei, det er jo det Mye ved dette Lovforslag, at det sætter Statskassen i Forbindelse med Understøttelsen. Hvis Forslaget vedtoges og gjorde den tilsigtede Virkning, vilde det blandt Andet have den Fordel, at det vilde noget udligne den Forskjellighed i den offentlige UnderstøttelsesYdelse, som hviler paa de forskjellige Kommuner, idet jeg antager, at i samme Grad som denne Anstalt havde udbrædt sig blandt den arbejdende Befolkning, vilde Fattigbyrden ogsaa aftage. Man behøver ikke at være saa meget ængstelig for, om der kommer nogle Millioner ud af Statskassen i dette Viemed, naar vi kun antage, at i samme Grad som denne Udgift stiger, vil Kommunernes Fattigbyrde synke, og den er jo nu ganske betydelig. Det blev allerede i et tidligere Møde af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Scharling) fremhævet, at den offentlige Fattigunderstøttelse nu beløber sig til omtrent 6 Millioner. Efter hvad der foreligger, udgjør denne Understøttelse for Københavns og Købstædernes Vedkommende $1\frac{3}{4}$ Million og for Landets $4\frac{1}{2}$ Million, altsaa i Alt $6\frac{1}{4}$ Million aarlig. Det er Udgifter, der allerede nu udredes af Stathedernes Lomme, og om de saa udredes af Vedkommende gennem Statskassen eller gennem Kommunerne, har i og for sig ingen videre Betydning, medens det jo vilde have den Fordel, at, naar det gaar gennem Statskassen, bliver Byrden for en Del udlignet blandt de forskjellige Kommuner. — Man nærer Frygt for, at den egentlige Arbejderklasse ikke vil eller kan benytte Kassen i noget større Omfang. Det er der ganske vist nogen Grund til at nære Frygt for, men der er ogsaa Omstændigheder, som der burde rettes paa, samtidig med at en Lov som denne vedtages. Det er jo klart nok, at saalænge vor Fattiglovgivning be-

staar i den Skikkelse, den nu har, kan og vil der være Mange, der ville ræsonnere som saa: Ja, hvorfor skulle vi afse nogen Del af vor Fortjeneste nu, for at opspare det til Alderdommen, naar vi jo dog vide, at det Offentlige skal underholde os, saa snart vi ikke selv kunne. Ikke Saa ville ræsonnere saaledes. Det er det Ulykkelige ved vor Fattiglovgivning, saa human som den er i sit Princip, at den bliver misbrugt næsten som intet Andet. Der har jo efterhaanden udviklet sig en saadan Anskuelse hos en Del af dem, der nyde den offentlige Understøttelse, at de ikke mere betragte det som en Gave, de faae, men som en Ret, der tilkommer dem, som Noget, de kunne kræve af vedkommende Kommune og kræve med al den Trods, de kunne lægge ind i deres Optræden, og sætte en Værdi i at kunne tiltvinge sig i størst muligt Omfang. Ved Siden af disse er der Andre, for hvem det at modtage den offentlige Fattigunderstøttelse er en forfærdelig Ydelse. Det er ingenlunde, fordi de derved miste disse saakaldte borgerlige og politiske Rettigheder — Kvinderne have jo ialtfald ikke disse Rettigheder at miste — men fordi de føle deres Væresfølelse krænket, ved at skulle vinges ned i den Klasse, som der med Rette ses ned paa af det øvrige Samfund, fordi de staa som Gjender overfor Samfundet. Dem, hvis Opfattelse er saaledes, for hvem altsaa den offentlige Fattigunderstøttelse er en Ydelse, kan og bør man komme til Hjælp gennem Foranstaltninger som dem, her er bragt i Forslag. Men saa kunde der ogsaa være andre Ting at gjøre, hvorved man kunde lette Muligheden for Vedkommende af at benytte denne Anstalt. Der er jo allerede i selve Lovforslagets § 7 bestemt, at Kommunerne under visse Omstændigheder kunne komme til at udrede en Del af Indskudet. Jeg vil tillade mig at fremdrage et andet Synspunkt for Arbejderforholdene her hjemme. Vi have gennem vor Soldatbeskyttelse for Haandværk, Industri, ja endogsaa for visse Frembringelser af Jord som Tobak, Humle, endog Ost, men vi have ingen Beskyttelse for den almindelige Arbeidskraft; den er givet til Pris for Konkurrence fra Nabolandene. Deres Arbeidere kunne uhindret strømme herind saa meget de ville, og da de vel næppe leve under saa gode Vilkaar i deres egne Lande som Arbejderne her, er Tilstrømningen meget betydelig. Dette har haft den uheldige Følge, at medens vore egne gode Arbeidere i stærke Strømme gaa over Atlanterhavet til Amerika for der at søge deres Udkomme og maake en større Uafhængighed, end de kunne have her i Landet, modtage vi Na-